

Koncept „dvostrukog (dualnog) svjedoka“ i slučaj ubistva Georga Floyd

Filip Novaković

Filip Novaković, magistar prava (uža naučna oblast: Krivično pravo), student doktorskih studija prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Zenici (uža naučna oblast: Krivično pravo). In-house lawyer u Helsinškom parlamentu građana Banja Luka, Dopsini član Bosancko-hercegovačko-američke Akademije umjetnosti i nauka. filipnovakovic.iur@gmail.com; ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9979-5824>

Apstrakt: Ovaj članak ispituje primjenjivost i značaj koncepta dvostrukog svjedoka u kontekstu slučaja ubistva Georga Floyd. Tragična smrt Georga Floyd 25. maja 2020. godine izazvala je globalni bijes i ponovno preispitivanje policijskih postupaka i odgovornosti. U središtu ovog slučaja leži interakcija između službenika za provođenje zakona i građana, naglašavajući složenost iskaza svjedoka i inherentnu dinamiku moći u sistemu krivičnog pravosuđa. Ova studija istražuje koncept dvostrukog svjedoka – teorijski okvir koji postavlja istovremenu ulogu jedne osobe kao svjedoka i sudionika kriminalnih incidenata, ali i kao eksperta koji će dati svoj stručni nalaz i mišljenje o spornim pitanjima konkretnog slučaja. Nadalje, ovaj članak kritički procjenjuje primjenu koncepta dvostrukog svjedoka u suđenju za ubistvo Georga Floyd, s obzirom na njegove implikacije na tužilaštvo, odbranu i traženje pravde od strane javnosti. U konačnici, ovo istraživanje pridonosi nijansiranom razumijevanju koncepta dvostrukog svjedoka unutar krivičnog pravnog sistema, nudeći uvid u njegove teorijske temelje, praktične implikacije i potencijalne reforme usmjerene na podsticanje transparentnosti, odgovornosti i jednakosti u policijskim praksama.

Ključne riječi: iskaz svjedoka, iskaz vještaka, slučaj ubistva Georga Floyd, krivični postupak, policijska brutalnost.

Primljen / Received: 19. april 2024. / April 19, 2024

Prihvaćen / Accepted: 20. april 2024. / April 20, 2024

UVOD

Tragični događaji oko smrti Georga Floyd u maju 2020. godine izazvali su globalno negodovanje i ponovno pokrenuli žestoke rasprave o ponašanju policije, rasnoj nepravdi i provođenju pravde unutar pravnog sistema Sjedinjenih Američkih Država. Dok je svijet gledao video zapis koji bilježi posljednje trenutke života Georga Floyd, pojavila su se pitanja u vezi s pouzdanošću i odgovornošću praksi agenata za provođenja zakona, što je podstaklo kritičko ispitivanje pravnih mehanizama i proceduralnih okvira koji regulišu takve incidente. Kao „krunski dokazi“ u suđenju protiv policijskih službenika su, pored snimka na kojem se *explicite* vidi policijska brutalnost, i iskazi svjedoka, među kojima se posebno izdvaja onaj koji je svjedočio samom događaju, ali i koji posjeduje određena znanja i vještine od značaja za sud. Fenomen „dvostrukog svjedoka“ javlja se kada pojedinci, obično službenici za provođenje zakona (ovlaštena službena lica, policijski službenici i slično) u slučajevima incidenata u koje je umiješana policija ili drugi agenti države (javne vlasti), daju iskaze na temelju svojih neposrednih opažanja događaja, dok istovremeno nude stručnu analizu okolnosti vezanih uz te događaje. U kontekstu ubistva Georga Floyd, radi se o iskazu svjedoka

koji je, pored toga, što je bio prisutan prilikom kritičnog događaja, praktikant mješovitih borilačkih vještina (engl. *mixed martial arts*, MMA).

Ovaj članak nastoji postići sljedeće ciljeve: definisati i kontekstualizirati koncept „dvojnog svjedoka“ u okviru krivičnog postupaka; ispitati jedinstvene izazove i potencijalne pristranosti svojstvene svjedočenju „dvojnog svjedoka“, posebno u slučajevima „visokog profila“ u kojima se presijecaju društveni i institucionalni interesi; ocijeniti zakonske standarde i proceduralne zaštitne mjere osmišljene za ublažavanje rizika povezanih s „dvostrukim svjedočenjem“ svjedoka, uključujući pravila o dokazima, tehnike unakrsnog ispitivanja i sudske upute poroti; analizirati specifične manifestacije fenomena „dvostrukog svjedoka“ u slučaju ubistva Georga Floyd; raspraviti o širim implikacijama iskaza „dvostrukog svjedoka“ na integritet krivičnog postupka. Sintetizirajući pravnu analizu, ovaj članak ima za cilj doprinijeti nijansiranom razumijevanju koncepta „dvostrukog svjedoka“ i njegovih implikacija na postizanje pravde. Kroz kritičko istraživanje, ova studija nastoji informisati naše pravno područje o konceptu „dvostrukog (dualnog) svjedoka“ i raspraviti o dopustivosti njegove primjene u našem krivičnom pravosuđu.

**KRATKE NAPOMENE O ISKAZU SVJEDOKA I
VJEŠTAKA U KRIVIČNOM POSTUPKU**

Iskaz svjedoka i vještaka svrstavamo u grupu personalnih (verbalnih) dokaza,¹ koji su značajni s obzirom na njihovu ulogu unutar pravosudnog okvira, od kojih je svaka prožeta posebnim odgovornostima i podložna određenim jedinstvenim (ali i zajedničkim) standardima i pravilima svjedočenja. Svjedok, u svojoj srži, utjelovljuje pojedinca koji posjeduje saznanja „iz prve ruke“ ili neposredna zapažanja koje se odnosi na događaje ili okolnosti koja su predmet krivičnog postupka. Sastavni dio prezentacije činjeničnih narativa, ovi svjedoci nude svjedočanstva utemeljena na ličnom iskustvu iskustvu, funkcionirajući tako kao kanali za prenošenje sirovih, nepatvorenih informacija. Njihove tvrdnje proizlaze iz osjetilne percepcije ili neporedne, direktne uključenosti u sporne događaje, lišene nagađanja ili spekulativnog zaključivanja (u najvećem broju slučajeva). Iskaz svjedoka je izjava lica, koje nije glavni krivičnoprocesni subjekt, data sudiji u toku postupka o čulnom opažanju neke činjenice iz prošlosti koja je ima značaja za konkretni predmet krivičnog postupka, u cilju dokazivanja te činjenice.²

Suprotno tome, vještak se pojavljuje kao stručna pomoć sudu ili drugom državnom organu unutar specijaliziranog područja ili discipline, posjedujući dubinu znanja i vještinu izvan djelokruga prosječnog laika ili pravnika. Vještačenje je stručnja djelatnost vještaka koja služi kao dokazno sredstvo i koja se obavlja prema pravilima odnosne discipline ili specijalnosti (*lege artis*), kao i prema odredbama pozitivnog krivičnoprocesnog zakonodavstva, na temelju kojih vještak daje svoj stručni nalaz i mišljenje o važnim činjenicama čije mu je utvrđivanje i rasvjetljavanje povjereno od strane suda ili drugog nadležnog organa.³ Smatrajući se kvalifikovanima na temelju obrazovanja, obuke i praktičnog iskustva, ovi stručni svjedoci pred sud kako bi sudu pružili eruditska objašnjenja, tumačenja ili analize relevantne za pitanja izvan uobičajenog razumijevanja. Njihovi doprinosi svjedočanstava prelaze područje specijaliziranog znanja, dajući uvid u činjenice o složenim predmetima, metodologijama ili fenomenima koji zahtijevaju stručno tumačenje.⁴

Ono što je ključno, razlika između svjedoka i vještaka stvara različite kriterije koji regulišu dopuštenost, opseg i dopuštene načine svjedočenja. Dok su svjedoci ograničeni na prepričavanje ličnih zapažanja ili iskustava, vještaci ma je povjereno izlaganje apstraktnih pojmova, naučnih principa ili tehničkih zamršenosti svojstvenih rješavanju pravnih nedoumica. Posljedično, razborito razgraničenje i razborita primjena obje klasifikacije svjedoka predstavljaju suštinski imperativ u potrazi za pravednošću (ili je tako nekada bilo?).

**KONCEPT „DVOSTRUKOG SVJEDOKA“ I NJEGOVA
DOPUSTIVOST U KRIVIČNOM POSTUPKU**

U domenu krivičnog (ali i svakog drugog pravnog) postupka, kategorizacija svjedoka u različite skupine ima veliki značaj u olakšavanju provođenja postupka, utvrđivanju istine i, u konačnici, ostvarenju pravde. Konvencionalno, određivanje klasifikacije svjedoka podrazumijeva relativno jednostavnu analizu. Svjedoci se obično kategorišu ili kao svjedoci činjenica ili vještaci na osnovu prirode njihovog učešća u predmetu i njihove relevantne stručnosti.

Svjedok o činjenicama (engl. *fact witness, eyewitness*) generalno se definiše kao pojedinac koji posjeduje direktna saznanja ili iz prve ruke posmatra događaje ili okolnosti koje su ključne za krivični postupak. Njihovo svjedočenje se prvenstveno fokusira na prepričavanje činjeničnih događaja i ličnih zapažanja u vezi sa predmetom. S druge strane, vještak (engl. *expert witness*) se odlikuje svojim specijalizovanim znanjem, vještinom, iskustvom, obukom ili obrazovanjem u određenoj oblasti relevantnoj za pitanja koja se razmatraju u krivičnom postupku. Svjedoci – vještaci daju iskaze koji imaju za cilj da razjasne složena pitanja, daju tumačenja i pruže uvid izvan područja opšteg razumijevanja, pomažući na taj način presuđivaču o činjenicama u donošenju potpunih i pravednih odluka.⁵ Ipak, razgraničenje između svjedoka činjenica i vještaka nije uvijek nedvosmisleno, jer postoje slučajevi u kojima svjedok oličava karakteristike obje kategorije. Ovaj procesni scenario, koji se obično naziva izvođenje dokaza „dvostrukim svjedokom“, nastaje kada pojedinac ne samo da posjeduje saznanja „iz prve ruke“ o događajima, već se može „pohvaliti“ i stručnošću u oblasti koja je relevantna za predmet postupka. U takvim okolnostima, iskaz svjedoka poprima hibridnu prirodu, pri čemu njihovo iskustvo iz prve ruke služi kao primarna osnova njihovog svjedočenja, dopunjeno njihovim stručnim znanjem kao sporednim aspektom.

U određenim jurisdikcijama, mogućnost da pojedinac služi u dvostrukom svojstvu i kao svjedok i kao vještak u okviru istog suđenja je izvodljiva, iako to nije uobičajena pojava. Takva praksa je uopšteno dopuštena u jurisdikcijama koje se pridržavaju inkluzivnog pristupa svjedočkog iskaza, prepoznajući potencijalnu vrijednost višestrukih dopri-

¹ M. N. Simović, V. M. Simović, *Krivično procesno pravo*, Uvod i opšti dio, Četvrto izdanje (izmijenjeno i dopunjeno), Bihać, 2016. godine, str. 342.

² T. Vasiljević, *Sistem krivičnog procesnog prava SFRJ*, Beograd, 1981. godine, str. 349. Vid. šire Z. Lazarov, *Ispitivanje svedoka kao dokazna radnja i zaptita svjedoka u krivičnom postupku*, *Crimen*, Časopis za krivične nauke, broj 9(1)/2018, str. 103-120.

³ D. V. Dimitrijević, *Krivično procesno pravo*, Osmo dopunjeno izdanje, Beograd, 1982. godine, str. 202.

⁴ Vid. N. Delić, *Psihologija iskaza pojedinih učesnika u krivičnom postupku*, Beograd, 2008. godine, str. 208, N. Ogorelica, *Kazneno procesualno pravo*, Zagreb, 1899. godine, 368, S. Đuričić, *Iskaz veštaka u krivičnom postupku*, *Glasnik Advokatske komore Vojvodine*, broj 81(11)/2009, str. 478-487 i B. Marković, *Udžbenik sudskog krivičnog postupka Kraljevine Jugoslavije*, Beograd, 1930. godine, str. 355-356.

⁵ Vid. A. Luria, *Showup Identifications: A Comprehensive Overview of the Problems and a Discussion of Necessary Changes*, *Nebraska Law Review*, broj 86(3)/2008, str. 549-551.

sa pojedinaca koji posjeduju znanje iz prve ruke i specijaliziranu ekspertizu relevantnu za predmet koji je u pitanju. Kao što smo već naveli, ukrštanje ovih uloga može nastati u scenarijima u kojima pojedinac, osim što je svjedok krivičnog događaja, posjeduje stručnost u oblasti relevantnoj za postupak, kao što su forenzička nauka, psihologija ili druge specijalizovane discipline. U ovim okolnostima, svjedoku se pruža prilika da ponudi iskaz koji obuhvata kako njihova zapažanja „iz prve ruke“ kao očevidaca kritičnog događaja, tako i njihovu profesionalnu analizu ili mišljenje izvedeno iz njihove specijalizovane baze znanja.

Međutim, efikasno sprovođenje pravde zahtjeva jasnu razgraničenje između uloga svjedoka i vještaka tokom sudskog postupka. Kada svejdok daje iskaz kao očevidac, osoba ima zadatak da ispriča svoje lične percepcije i iskustva u vezi sa događajima koji se ispituju. S druge strane, kada preuzimaju vještačenje, od njih se očekuje da dostave sudu svoje profesionalne procjene ili tumačenja zasnovana na njihovoj specijalizovanoj stručnosti (koja se uopšteno uzimaju kao tačna).⁶ Centralno za integraciju „dvostrukih“ uloga svjedočenja u okviru suđenja je sudski nadzor koji ima za cilj očuvanje integriteta postupka. S tim u vezi, u anglo-američkom procesnom modelu, sudija preuzima ključnu ulogu u davanju instrukcija poroti o različitim razmatranjima koja se primjenjuju na iskaz svjedoka koji služi u oba svojstva (kao *fact witness* i *expert witness*). Pri tome, naglasak se stavlja na razjašnjavanje dihotomije između činjeničnih zapažanja utemeljenih na ličnom iskustvu i stručnih mišljenja zasnovanih na specijalizovanom znanju i analitičkoj sposobnosti. Ova uputstva služe za usmjeravanje porote u utvrđivanju dokazne vrijednosti i relevantnosti višestrukog iskaza svjedoka u anglo-američkom pravosuđu. Pored toga, kontradiktorna priroda krivičnog procesa u anglo-američkom krivičnom postupku daje suprotnom braniocu mogućnost da iskaz svjedoka podvrgne rigoroznoj kontroli kroz mehanizam unakrsnog ispitivanja.⁷ Ova ključna faza suđenja dozvoljava braniocu da ospori istinitost i pouzdanost i činjeničnih zapažanja svjedoka i njihovih stručnih mišljenja, čime se osigurava čvrsta i sveobuhvatna procjena izvedenih dokaza. Ovo je jedan od razloga koji idu *pro* dopustivosti korištenja „dvostrukog svjedoka“ u anglo-američkom pravosuđu.⁸

Dok je fenomen da svjedok istovremeno obavlja ulogu svjedoka – očevica i vještaka u okviru suđenja nekon-

vencionalan, njegova dopustivost zavisi od zadovoljenja određenih kriterijuma.⁹ Najvažniji među ovim kriterijima je demonstracija kvalifikacije svjedoka da svjedoči kao vještak, zajedno sa potrebnom relevantnošću i pouzdanošću njihovog svjedočenja za predmetna pitanja. Poštovanje ovih preduslova služi kao temeljni imperativ koji podupire prihvatljivost iskaza „dvostrukog svjedoka“ u okviru krivičnog postupka.

Ilustrativno, slučajevi „dvostrukih svjedoka“ često se manifestiraju u krivičnim postupcima koji uključuju aktivnosti agencija provođenja zakona i medicinska pitanja. U slučajevima u kojima je uključena policija, policajci koji su bili direktno prisutni tokom dotičnih događaja mogu također posjedovati specijalizovano znanje u oblastima kao što su procedure provođenja zakona, analiza mjesta izvršenja krivičnog djela ili forenzičke tehnike. Slično, u medicinskim slučajevima, zdravstveni radnici koji su bili uključeni u liječenje ili procjenu pojedinaca koji su ključni za postupak mogu istovremeno funkcionirati kao svjedoci činjenica i ponuditi stručne uvide na osnovu svoje medicinske ekspertize. S tim u vezi, osvrnimo se na sljedeća dva primjera:

Primjer 1: Policijsko zaustavljanje vozila zbog prekršaja

Razmotrite scenarij u kojem iskusni policajac, koji se (primjerice) može pohvaliti petnaestogodišnjim stažem, posebno u jedinici za suzbijanje narkotika, provodi rutinsko zaustavljanje prometa. Nakon zaustavljanja vozila bez odgovarajuće identifikacijske tablice, službenik uoči prisutnost uočljive vrećice koja sadrži nedopuštene supstance unutar stražnjeg odjeljka vozila. Nakon toga, policajac pokreće eskalirani postupak lišenja slobode, dodatno otkrivajući inkriminirajuće dokaze kao što je mobilni telefon prepun nedavnih tekstualnih poruka prepunih sleng terminologije koja ukazuje na aktivnosti trgovine narkoticima.

Tokom krivičnog postupka koji je uslijedio, policajčevo svjedočenje primarno sažima događaje koji su se odvijali tokom lišenja slobode osumnjičenog, odnosno optuženog. On ocrtava genezu zaustavljanja vozila, okolnosti koje su uslijedile i posljedica otkrića u navedenoj situaciji. Međutim, s obzirom na specijalizirani leksikon ugrađen u presretnute tekstualne poruke i zamršene implikacije povezane s otkrićem značajnih količina krijumčarene robe, razumijevanje suda ili porote (u *common law* sistemu) moglo bi biti ugroženo. Kako bi premostio ovaj kognitivni jaz, sud može dopustiti službeniku da nadiđe svoju ulogu običnog očevica i preuzme ulogu vještaka. U tom svojstvu, koristeći svoj dugi staž u području suzbijanja narko-kriminala, policijski službenik razjašnjava semantičke nijanse presretnute komunikacije i ekstrapolira šire implikacije u vezi s operativnom dinamikom osumnjičenog, odnosno optuženog.

⁶ Vid. *People v. Middleton*, 54 N.Y.2d 42 (1981).

⁷ Vid. J. B. Lee, No Exigency, No Consent, Protecting Innocent Suspects from the Consequences of Non-Exigent Show-ups, *Columbia Human Rights Law Review*, 36/2005, str. 755-789 i *State v. Henderson*, 397 N.J. Super. 398, 937 A.2d 988 (App. Div. 2008). Vid. šire M. D. Cicchini, J. G. Easton, Reforming the Law on Show-Up Identification, *Journal of Criminal Law and Criminology*, broj 100(2)/2010, str. 381-414 i C. F. MacDonald, Expert Evidence in Criminal Trials, *Proceedings of the Academy of Political Science in the City of New York*, broj 1(4)/1911, str. 641-659.

⁸ Vid. S. D. Penrod, B. L. Cutler, Eyewitness Expert Testimony and Jury Decisionmaking, *Law and Contemporary Problems*, broj 52(4)/1989, str. 43-83.

⁹ Vid. H. Sonnenberg, The Admissibility of Expert Identification Testimony in New York Courts According to *People v. Lee*, *Temple Political and Civil Rights Review*, broj 12/2002, str. 241.

Primjer 2: Neprofesionalno ponašanje ljekara

Slično tome, slučajevi dvostrukih uloga svjedočenja očituju se u području sudskih postupaka koji su uslijedili zbog nesavjesnog liječenja. Pretpostavimo da se ljekar koji boravi u lokalnoj zdravstvenoj ustanovi suočava s optužbama za namjernu nesavjesnost koja proizlazi iz pretjeranog propisivanja lijekova. Kao odgovor, iskusni ljekar, koji posjeduje značajnu stručnost u relevantnoj specijalnosti, potvrđuje nenormalnu praksu propisivanja receptata uočenu u ponašanju optuženog ljekara.

Ljekar koji svjedoči, vješt u području u kojem se dogodilo optuženikovo navodno nezakonito ponašanje, usvaja strategiju svjedočenja sličnu gore spomenutom policajcu. Započinjući činjeničnim navođenjem (ne)profesionalnog ponašanja optuženog, pojačanim zapažanjima „iz prve ruke“ i relevantnim interakcijama, svjedok prelazi u područje svjedočenja vještaka. Ovdje leži prilika da se razjasne temeljna farmakološka načela, razgraničenje standardnih parametara doziranja i terapijskih indikacija u odnosu na propisane lijekove. Štaviše, svjedok objašnjava štetne posljedice povećanja doze, kontekstualizirajući kliničke posljedice unutar djelokruga njihove baze stručnog znanja. U ovom „dvostrukom“ svojstvu svjedočenja, liječnik koji svjedoči prolazi kroz kontinuum od promatrača iz prve ruke do stručnog tumača, sintetizirajući empirijska opažanja sa specijaliziranom stručnošću kako bi sudu ili poroti (u *common law* sistemu) pružio sveobuhvatno razumijevanje zamršenosti medicinske nauke i struke.

Ovi primjeri naglašavaju funkcionalnu svestranost svjedoka koji posjeduju kako sanzanja iz prve ruke, tako i stručnu oštroumnost, prelazeći zacrtane granice između činjeničnog narativa i specijaliziranog tumačenja. Iskorištavanjem sinergijskog potencijala iskustvenog uvida i profesionalne ekspertize, krivični sudski proces na ovaj način nastoji prevladati složenosti svojstvene višestranim dokaznim prezentacijama, potičući na taj način nijansirano uvažavanje spornih pitanja pred sudom.

Međutim, uključivanje strategije „dvostrukog svjedoka“ u pravni arsenal zahtijeva pedantan proceduralni okvir, naglašavajući imperativ razboritog upravljanja međugigrom između činjeničnog opisa kritičnog događaja i iskaza vještaka. S obzirom na relativno ranu prirodu ove paradigme svjedočenja i njenu primjenjivost uglavnom unutar specifičnih kategorija sudskih postupaka, mora biti zadovoljeno nekoliko proceduralnih preduslova prije nego što svjedok preuzme ulogu vještaka (ova se pravila odnose na anglo-američko krivično pravosuđe). Prije svega, svjedok mora proći proceduralnu klasifikaciju kao činjenični svjedok, odnosno kao *fact witness*, ocrtavajući njegovu ulogu kao neposrednog promatrača događaja relevantnih za postupak. Potom, tvrdnja o njihovoj stručnosti zahtijeva detaljnu kontrolu, pri čemu sud provodi sveobuhvatnu procjenu koja obuhvata različite kriterije ocjenjivanja. Centralno mjesto u ovoj evaluacijskoj računici je procjena profesionalnog pedigre svjedoka činjenica, koja obuhvata para-

metre kao što su trajanje njihovog profesionalnog staža, dubina njihovog obrazovanja i veličina njihovih relevantnih postignuća unutar relevantnog područja. U zavisnosti od toga, cijeni se da li vještak može biti od pomoći poroti za rasvjetljavanje spornog događaja.¹⁰ Puko letimično izlaganje temi o kojoj je riječ pokazalo se nedostatnim; naprotiv, potreban je dokazivi rezervoar značajne stručnosti da bi se opravdalo svrstavanje u vještaka.

Pored toga, osnovno obrazloženje koje ubrzava provođenje strategije dvostrukog svjedočenja zahtijeva detaljnu sudsku kontrolu. Sudija u postupku nastoji odgonetnuti služi li integracija svjedočenja vještaka kao *bona fide* mehanizam za rasvjetljavanje složenih aspekata slučaja pred porotom ili predstavlja nedopustiv pokušaj neopravdanog uticaja na sud nepotrebnim (i nepodobnim) sredstvima. Nakon utvrđivanja prihvatljivosti i relevantnosti pristupa „dvostrukog svjedoka“, sud zadržava diskreciono ovlaštenje da sankcioniše njegovo uključivanje u sudski postupak, dajući time dužnu vjeru dokaznoj vrijednosti i prihvatljivosti predloženog iskaza. Od velike je važnosti ekspeditivno pokretanje postupnog okvira koji uređuje iskaz svjedoka, osiguravajući poštovanje utvrđenih normi i olakšavajući sudskom sveobuhvatnom pregledu kvalifikacija svjedoka u odnosu na davanje vještačenja. Pravovremeno podnošenje prijedloga za izvođenje dokaza putem koncepta *double witness* potiče proceduralnu pravilnost, omogućujući sudu da pažljivo ocijeni dopuštenost i relevantnost predloženog iskaza unutar šireg pravnog okvira. Ova proceduralna marljivost naglašava temeljni imperativ proceduralne pravilnosti i dokazne pravičnosti unutar pravosudne sfere, čuvajući integritet i pravičnost suđenja.

Kao što se može zaključiti, koncept „dvostrukog svjedoka“ može imati određene prednosti, ali i određene nedostake, ili bolje rečeno može se suočiti sa određenim izazovima. Prije svega, kao osnovna prednost ovog koncepta može se uočiti njegova učinkovitost i djelotvornost; korištenje „dvostrukog svjedoka“ može pojednostaviti postupak jer smanjuje broj pojedinaca koji trebaju svjedočiti, a samim tim i pogoduje ekspeditivnosti, kao i ekonomičnost postupka. Pored toga, kao prednost se može uočiti i integracija činjenica slučaja i vještačenja; u slučajevima kada su činjenice slučaja povezane s tehničkim ili specijaliziranim znanjem, „dvostruki svjedok“ može pružiti besprijekornu integraciju oba aspekta, osiguravajući da sud dobije sveobuhvatno razumijevanje stvari. U pogledu nedostataka ili izazova sa kojima se ovaj koncept suočava, posebno se izdvaja pitanje (ne)pristrasnosti takvog svjedoka. Dakle, jedna od primarnih briga je može li svjedok ostati nepristran kada prijeđe s iznošenja činjeničnih opažanja na davanje stručnog mišljenja. S tim u vezi, postoji rizik da subjektivno tumačenje događaja ovakvog svjedoka može biti pod uticajem njihovog specijaliziranog znanja. To ozbiljno dovodi u pitanje dopustivost ovakvog dokaznog koncepta. Pored toga, kombinovanje uloga također može izazvati pi-

¹⁰ Vid. *People v. Lee*, 96 N.Y.2d 157 at 162 (2001).

tanja o vjerodostojnosti svjedoka. Suprotna stranka može tvrditi da je svjedok/vještak pristrasan ili da mu nedostaje objektivnosti, naročito ako se čini da njihovo svjedočenje služi interesima jedne strane u odnosu na drugu. Također, postoji mogućnost za zabunu među porotom ili sudom kada svjedok prelazi s iznošenja činjenica na iznošenje mišljenja, te se zahtijeva pažljivo „rukovanje“ ovim dokazom kako bi se osigurala jasnoća i spriječili nesporazumi.¹¹

U kontekstu slučaja ubistva Afroamerikanca Georga Floyda, kao „dvostruki svjedok“ pojavio se Donald Williams, praktikant mješovitih borilačkih vještina. No, prije nego li se osvrnemo na Williamsovo svjedočenje, da kažemo nekoliko riječi o samom slučaju. Dana 25. maja 2020. godine, George Floyd, 46-godišnji Afroamerikanac, podlegao je smrtonosnoj sili u Minneapolisu u rukama Dereka Chauvina, 44-godišnjeg bijelca, službenika za provođenje zakona. Incident se dogodio nakon Floydovog hapšenja nakon prijavljene transakcije koja uključuje navodno krivotvorenu novčanicu od 20 dolara, kako je to iznio radnik u trgovini. Chauvin je vršio stalni pritisak na Floydovu cervikalnu regiju više od devet minuta, dok je Floyd bio u ležećem položaju sa liscama na ulici. Chauvinove kolege – J. Alexander Kueng i Thomas Lane, pridonijeli su fizičkom obuzdavanju Floyda. Osim toga, Tou Thao, četvrti policajac prisutan na mjestu događaja, spriječio je pokušaje posmatrača događaja da se umiješaju i eventualno pomognu Floyd.

Prije imobilizacije, Floyd je pokazivao simptome koji su upućivali na psihološki poremećaj, uključujući izraze klaustrofobije i respiratornog distresa. Nakon obuzdavanja, Floyd je pokazivao eskalirajući distres, izražene respiratorne smetnje, nelagodu koja je nastala zbog pritiska na njegov vrat i opipljiv strah u vezi s njegovom neizbježnom smrtnošću. Nakon toga, Floyd je prestao reagovati, a posmatrači događaja su naveli Kuenga da provjeri Floydove znakove života, otkrivajući odsutnost pulsa. Uprkos molbama posmatrača koji su preklinjali da se smanji pritisak na Floydov vrat, Chauvin je ustrajao u svojim postupcima. Nakon širenja video snimke koju su snimili očevici i nadzorni uredaji, policijska uprava Minneapolisa razriješila je dužnosti sve umiješane policajce. *Postmortem* procjene, uključujući dvije autopsije i kasniji pregled, složile su se u pripisivanju Floydove smrti nasilnom lišenju života – ubistvu.¹²

Na suđenju Dereku Chauvinu (poseban postupak vođen je protiv Kuenga, Lanea i Thaoa), Williams je, pored svjedočenja kao očevidac događaja, posebno iskazivao kao profesionalni MMA borac. Williams je svjedočio da je Chauvinova primjena pritiska na Floydov vrat nalikovala tehnici „gušenja krvi“ (engl. *blood choke*) koja se obično koristi u borilačkim sportovima.¹² Nadalje, Williams je detaljno

opisao Chauvinovo manevrisanje dok je pokušavao optimizirati učinkovitost zahvata gušenjem, opisujući fizičku prilagodbu sa ciljem daljnjeg jačanja zahvata. Okarakterizirajući cjelokupnu proceduru hapšenja kao „mučenje“, Williams je prenio osjećaj uzbune i moralne obaveze da interveniše, naposljetku pribjegavši kontaktiranju službe hitne pomoći (911) pod uvjerenjem da su on i durgi očevici svjedočili počinjenom činu ubistva od strane Chauvina.¹³

ŠTA KAŽE NAŠE PRAVO?

Koncept „dvostrukog svjedoka“ svakako može zago-licati maštu onih koji bi željeli ekspeditivnost postupka dovesti do krajnje granice. Međutim, da li je ovaj koncept dopušten u našem krivičnoprocesnom pravnom okviru? Naše zakonodavstvo izričito zabranjuje da osoba koja je bila saslušana kao svjedok u postupku bude uzeta kao vještak u istom.¹⁴ Međutim, ovu odredbu zakona je moguće

„držanje za uspavljivanje“, predstavlja metodu davljenja kojom se vrši pritisak na jednu ili obje karotidne arterije i/ili jugularne vene, dok disajni putevi ostaju neometani. Ovo djelovanje izaziva cerebralnu ishemiju i privremeno smanjuje opskrbu mozga kisikom. Učinkovito izvedeno „krvavo gušenje“ može dovesti do nesvjestice u rasponu od 10 do 20 sekundi. Međutim, produženo stezanje arterija duže od nekoliko minuta predstavlja rizik od ozbiljnih povreda ili smrti. Naime, primjena tehnike „gušenja krvi“, kada se pravilno izvede, zahtijeva minimalan fizički napor za razliku od „običnog“ ručnog davljenja. Vid. E. K. Koiwai, *Deaths Allegedly Caused by the Use of “Choke Holds”* (Shime-Waza), *Journal of Forensic Sciences*, broj 32(2)/1987, str. 419-432.

¹³ Dereku Chauvinu i ostalima je suđeno u dva postupka, jednom na saveznom nivou (engl. *federal level*) i jednom na nivou savezne države (engl. *state level*). Na saveznom nivou, svoj četvorici je suđeno za krivično djelo Lišavanje prava na temelju zakona koje rezultira smrću (*Deprivation of rights under color of law resulting in death*), a pored toga Kuengu i Thao je suđeno i za krivično djelo Namjerno propuštanje intervencije kako bi se zaustavila upotreba nerazumne sile (*Willfully failing to intervene to stop use of unreasonable force*). Na državnom nivou, Chauvinu je suđeno za Teško ubistvo drugog i trećeg stepena i Ubistvo drugog stepena (*Second-degree murder, Third-degree murder, Second-degree manslaughter*), dok su Lane, Kueng i Thao osuđeni za Pomaganje i podstrekavanje na ubistvo drugog stepena (*Aiding and abetting second-degree manslaughter*). Chauvin, koji je priznao krivnju, na saveznom nivou je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 21 godine, dok je na državnom nivou osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 22 i šest mjeseci. Lane je u prvom slučaju osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine i šest mjeseci, a u drugom na kaznu zatvora u trajanju od tri godine. Po saveznoj presudi Kueng je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od tri godine, dok je po državnoj osuđen na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci. Naposljetku, Thao je na saveznom nivou osuđen na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci, a na nivou savezne države na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine i devet mjeseci. Vid. *State of Minnesota v. Derek Michael Chauvin*, 27-CR-20-12646, *State of Minnesota v. J. Alexander Kueng*, 27-CR-20-12953, *State of Minnesota v. Tou Thao*, 27-CR-20-12949 i *State of Minnesota v. Thomas Kiernan Lane*, 27-CR-20-12951.

¹⁴ Član 98 stav 3 Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine – ZKP BiH, „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 3/2003, 32/2003 – ispr., 36/2003, 26/2004, 63/2004, 13/2005, 48/2005, 46/2006, 29/2007, 53/2007, 58/2008, 12/2009, 16/2009, 53/2009 – dr. zakon, 93/2009, 72/2013 i 65/2018, član 163 stav 3 Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske – ZKP RS, „Službenik glasnik Republike

¹¹ Vid. E. Stein, *The Admissibility of Expert Testimony About Cognitive Science Research on Eyewitness Identification, Law, Probability and Risk*, broj 2/2003, str. 298. Vid. šire *United States v. Hall*, 165 F.3d 1095 at 1106 (7th Cir. 1998), *United States v. Lumpkin*, 192 F.3d 280 at 289 (2nd Cir. 1999) i *United States v. Kime*, 99 F.3d 870 (8th Cir. 1996).

¹² „Gušenje krvi“, također poznato kao karotidno obuzdavanje ili

interpretirati na različite načine. Tako, ako uzmemo da se „za vještaka *neće* uzeti lice koje je saslušano kao svjedok“, vidimo da je zakonodavac (ili bolje rečeno zakonopisac) koristio odrični oblik prezenta glagola „htjeti“, odnosno „neće“. Korišteni termin u zakonskoj odredbi je više instruktivnog, a manje imperativnog karaktera (kao što bi to bio slučaj sa „ne može“ ili „ne smije“). Iz toga se da zaključiti da je zakon (konkretno ova zakonska odredba) ostavio nešto „slobodnog prostora“ za izuzetke kada je mogu da u istom predmetu da ista osoba kazuje svoj iskaz pred sudom u ulozi svjedoka, ali i vještaka. Dakle, moguće (izuzetno) je da za vještaka bude postavljeno lice koje je saslušano kao svjedok. Međutim, kako to ističu Vasiljević i Grubač, ova praksa bi se trebal izbjegavati zbog toga što bi vještak mogao prilikom davanja zbog nalaza i mišljenja biti pod uticajem činjenica kojima je neposredno bio očevidac, odnosno mogao bi biti pod uticajem svojih neposrednih saznanja o predmetu i događajima u vezi sa predmetom, a koji su prethodili vještačenju.¹⁵ Dakle, radi se o veoma složenoj problematici.

Nesporno je da postoji razlika postoji razlika između iskaza svjedoka i vještaka. No, odredbama pozitivnog zakonodavstva nije isključeno da se jedna te ista osoba nađe u obje ulogu. Međutim, prema Dimitrijeviću, veoma je sporno da li se ovakvo lice u dvojnoj ulozi može cjelishodno koristiti za objektivno i potpuno rasvjetljavanje krivične stvari.¹⁶ Teško je, naime, vjerovati da u praktičnom životu neće sticaj svjedočenja i vještačenja u jednom licu izazvati manljivost njegovih iskaza. S teorijskog stanovišta nemeće se prigovor zbog povrede načela odvojenosti krivičnoprocesnih funkcija. Ovo nam sve govori da primjenu po izuzetku treba izbjegavati.¹⁷ Imenovanje svjedoka za vještaka je samo „one side of the coin“, jer imamo i obrnutu situaciju. U pogledu imenovanja pozivanja vještaka kao svjedoka u krivičnoj stvari, ne možemo reći da je naše pozitivno krivičnoprocesno zakonodavstvo u tom pogledu potpuno određeno. No, kako zakon nije izričito oslobodio vještaka dužnosti svjedočenja, nameće se zaključak da vještak može biti svjedok u istom postupku u kojem je dao iskaz kao vještak. Međutim, i u ovom slučaju se javljaju sumnje o koje smo ranije istakli i povreda načela odvojenosti krivič-

noprocesnih funkcija. Uz to, vještak daleko bolje poznaje predmet postupka nego što ga poznaje lice koje se poziva kao svjedok. Licu koje se nalazi u ulozi svjedoka su poznate samo opšte činjenice o krivičnoj stvari (i, naravno, one o kojima treba dati svoj iskaz), dok su vještaku, zbog prirode ove dokazne radnje, poznate i sve pojedinosti slučaja, odnosno upućen je u sve okolnosti putem spisa predmeta i dokaznog materijala u njima. Tako se, i kod ovog pitanja, nameće zaključak da treba izbjegavati i ovu opciju prilikom dokaznog postupka, a sve u cilju osiguranja integriteta i pravičnosti postupka. Navedeno je jedno moguće tumačenje. Međutim, ako konsultujemo naše krivičnoprocesne prosipe možemo uočiti da se odredbe o izuzeću sudija, odnosno tužilaca shodno se primjenjuju na vještake.¹⁸ Prema tome, vještak ne može biti osoba koja je prethodno saslušana kao svjedok, odnosno svjedok ne može biti osoba koja je prethodno saslušana kao vještak.¹⁹ Time zaključujemo da, ipak, koncept „dvostrukog svjedoka“ nije dopušten u našem pravu.

Pored navedenog, jedan od najznačajnijih izvora prava u Bosni i Hercegovini jeste Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (engl. *European Convention on Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms*, ECHR), čiji se standardi (uključujući i praksu Evropskog suda za ljudska prava – engl. *European Court of Human Rights*, ECtHR) neposredno primjenjuju u Bosni i Hercegovini.²⁰ Jedno od najznačajnijih ljudskih prava zajamčenih ECHR jeste pravo na pravično suđenje. Ovo elastično konvencijsko pravo obuhvata niz garancija pojedincu. Među njima se nalazi pravo otpuženog „da sam ispituje ili zahtijeva ispitivanje svjedoka optužbe i da se prisustvo i saslušanje svjedoka odbrane odobri pod uslovima koji važe i za svjedoka optužbe“.²¹ Konvencijski pojam „svjedoka“, kao i većina drugih pojmova sadržanih u ECHR, je autonoman. U skladu sa tim, ECtHR je tumačeći ovu odredbu Konvencije zaključio da konvencijski pojam „svjedoka“ obuhvata i vještaka, odnosno da se sve što se odnosi na svjedoka iz člana 6 ECHR odnosi i na vještaka.²²

U svojoj praksi, naime, ECtHR dosljedno je naglašavao važnost načela jednakosti stranaka u pravnom postupku, koje osigurava da se svakoj stranci u sudskom postupku pruži poštena i razumna prilika da iznese svoj slučaj bez neopravdanog nepovoljnog položaja. Pored toga, ECtHR posebno naglašava temeljni zahtjev nepristrasnosti u sudskom postupku, naglašavajući da privid pristrasnosti ili pristrasnost može potkopati povjerenje javnosti u provo-

Srpske“, br. 53/2012, 91/2017, 66/2018 i 15/2021, član 112 stav 3 Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine – ZKP FBiH, „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 35/2003, 56/2003 – ispr., 78/2004, 28/2005, 55/2006, 27/2007, 53/2007, 9/2009, 12/2010, 8/2013, 59/2014 i 74/2020, član 98 stav 3 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – ZKP BDBiH, „Službenik glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 34/2013 – prečišćen tekst, 27/2014, 3/2019 i 16/2020.

¹⁵ T. Vasiljević, M. Grubač, Komentar Zakona o krivičnom postupku, Drugo izdanje, Beograd, 1982. godine, str. 412-413.

¹⁶ Dimitrijević, op. cit., 209-210. Vid. šire Vladimir Bayer, Jugoslavensko krivično procesno pravo, Knjiga druga, Pravo o činjenicama i njihovom utvrđivanju u krivičnom postupku, Treće izdanje, Zagreb, 1980. godine, 191.

¹⁷ Dimitrijević, op. cit., 210.

¹⁸ Član 98 stav 2 ZKP BiH, član 163 stav 2 ZKP RS, 112 stav 2 ZKP FBiH i član 98 stav 2 ZKP BDBiH.

¹⁹ Član 29 stav 1 tačka d) ZKP BiH, član 31 stav 1 tačka g) ZKP RS, član 39 stav 1 tačka d) ZKP FBiH i član 29 stav 1 tačka d) ZKP BDBiH.

²⁰ Član II/2. Ustava Bosne i Hercegovine, Aneks IV Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 25/2009 – Amandman I.

²¹ Član 6(3)/d. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

²² Vid. *Doorson v. the Netherlands*, no. 20524/92, ECtHR 1996, §§ 81-82

đenje pravde.²³ U svjetlu autonomnog tumačenja pripisanog izrazu „svjedok“, navedena načela u vezi s svjedocima i dalje su relevantna u slučajevima koji uključuju vještake.²⁴ Ipak, u ovom kontekstu, Sud je razjasnio razliku između uloge vještaka i uloge svjedoka (očevica), pri čemu je potonji dužan sudu dati svoje lučno opažanje na određeni događaj. Pri ocjeni pitanja u vezi sa vještačenjem, ECtHR se prvenstveno oslanja na načela sadržana u pojmu „pravičnog suđenja“ kako je navedeno u članu 6(1) ECHR. Naime, u svojoj praksi ECtHR naglašava jamstva „kontradiktornog postupka“ i „jednakosti stranaka“.²⁵

U ocjeni kompatibilnosti situacije u kojoj pojedinac preuzima dvostruku ulogu svjedoka i vještaka, uputno je pozvati se na standarde koje je ustanovio ECtHR. Situacije u kojima pojedinci istodobno zauzimaju uloge koje mogu ugroziti načela nepristranosti i jednakosti stranaka u pravnim postupcima trebaju se ispitivati sa velikim oprezom. Iako ECtHR prepoznaje važnost svjedočenja vještaka u rasvjetljavanju složenih pitanja, on također naglašava potrebu zaštite od potencijalnih sukoba interesa i pristranosti. U svjetlu konvencijskih standarda ECHR-a, kompatibilnost scenarija u kojem pojedinac služi i kao činjenični svjedok i kao vještak mora se procijeniti uz pažljivo razmatranje specifičnih okolnosti i zaštitnih mjera koje su na snazi kako bi se poštovala načela sadržana u članu 6 ECHR. Mjere kao što su otkrivanje bilo kakvog prethodnog odnosa ili potencijalne pristranosti, omogućavanje unakrsnog ispitivanja i osiguravanje sudskog nadzora ključni su za ublažavanje rizika od predrasuda i poštivanje prava na pošteno suđenje.

ZAKLJUČAK

Ova rasprava bavila se pitanjem nijansirano međudjelovanja između uloga svjedoka i vještaka u sistemu (prevashodno uporednog) krivičnog pravosuđa, naglašavajući potencijal konvergencije i divergencije u funkcijama svjedočenja koje obavljaju pojedinci koji posjeduju znanje „iz prve ruke“ (očevici krivičnog događaja) i specijaliziranu stručnost (eksperti iz određene oblasti relevantne za slučaj). Dok neke jurisdikcije dopuštaju koncept dvostrukog svjedočenja svjedoka pod određenim okolnostima, druge, poput Bosne i Hercegovine, to odlučno odbacuju na temelju očuvanja integriteta krivičnog postupka i poštovanja prava na pravično suđenje. Zaključno, dok koncept „dvostrukog svjedoka“ može biti prihvaćen u određenim jurisdikcijama, ključno je da pravni sistemi pažljivo procijene njegove implikacije i odvagnu ih u odnosu na temeljna načela pravičnosti. U Bosni i Hercegovini, nedvosmisleno odbacivanje ove prakse odražava opredijeljenost za očuvanje integriteta sudskih postupaka i zaštitu prava osumnjičenih, odnosno optuženih na pravično (i pošteno) suđenje.

LITERATURA

- Bayer, V., Jugoslavensko krivično procesno pravo, Knjiga druga, Pravo o činjenicama i njihovom utvrđivanju u krivičnom postupku, Treće izdanje, Zagreb, 1980.
- Cicchini, M. D., Easton, J. G., Reforming the Law on Show-Up Identification, *Journal of Criminal Law and Criminology*, broj 100(2)/2010, str. 381-414.
- Delić, N., Psihologija iskaza pojedinih učesnika u krivičnom postupku, Beograd, 2008.
- Dimitrijević, D. V., Krivično procesno pravo, Osmo dopunjeno izdanje, Beograd, 1982.
- Đuričić, S., Iskaz veštaka u krivičnom postupku, *Glasnik Advokatske komore Vojvodine*, broj 81(11)/2009, str. 478-487.
- Koiwai, E. K., Deaths Allegedly Caused by the Use of “Choke Holds” (Shime-Waza), *Journal of Forensic Sciences*, broj 32(2)/1987, str. 419-432.
- Lazarov, Z., Ispitivanje svjedoka kao dokazna radnja i zaštita svjedoka u krivičnom postupku, *Crimen, Časopis za krivične nauke*, broj 9(1)/2018, str. 103-120.
- Lee, J. B., No Exigency, No Consent, Protecting Innocent Suspects from the Consequences of Non-Exigent Show-ups, *Columbia Human Rights Law Review*, broj 36/2005, str. 755-789.
- Luria, A., Showup Identifications: A Comprehensive Overview of the Problems and a Discussion of Necessary Changes, *Nebraska Law Review*, broj 86(3)/2008, str. 515-551.
- MacDonald, C. F., Expert Evidence in Criminal Trials, *Proceedings of the Academy of Political Science in the City of New York*, broj 1(4)/1911, str. 641-659.
- Marković, B., Udžbenik sudskog krivičnog postupka Kraljevine Jugoslavije, Beograd, 1930.
- Ogorelica, N., Kazneno procesualno pravo, Zagreb, 1899.
- Penrod, S. D., Cutler, B. L., Eyewitness Expert Testimony and Jury Decisionmaking, *Law and Contemporary Problems*, broj 52(4)/1989, str. 43-83.
- Raosavljević, P., Novaković, F., *Evropski sistem zaštite ljudskih prava*, Banja Luka, 2024.
- Simović, M. N., Simović, V. M., *Krivično procesno pravo, Uvod i opšti dio, Četvrto izdanje (izmijenjeno i dopunjeno)*, Bihać, 2016.
- Sonnenberg, H., The Admissibility of Expert Identification Testimony in New York Courts According to *People v. Lee*, *Temple Political and Civil Rights Review*, broj 12/2002, str. 231-241.
- Stein, E., The Admissibility of Expert Testimony About Cognitive Science Research on Eyewitness Identification, *Law, Probability and Risk*, broj 2/2003, str. 295-303.
- Vasiljević, T., Grubač, M., *Komentar Zakona o krivičnom postupku, Drugo izdanje*, Beograd, 1982.
- Vasiljević, T., *Sistem krivičnog procesnog prava SFRJ*, Beograd, 1981.

Pravni izvori

- European Convention on Human Rights and Protocols (1950).
- Ustav Bosna i Hercegovine, Aneks IV Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i „Službeni glasnik Bosne i Herce-

²³ Vid. šire P. Raosavljević, F. Novaković, *Evropski sistem zaštite ljudskih prava*, Banja Luka, 2024. godine, str. 88-98.

²⁴ Vid. *Constantinides v. Greece*, no. 76438/12, ECtHR 2016, §§ 37-52.

²⁵ Vid. *Kartoyev and Others v. Russia*, nos. 9418/13, 9421/13 and 49007/13, ECtHR 2021, §§ 74 and 81.

Filip Novaković

Koncept „dvostrukog (dualnog) svjedoka“ i slučaj ubistva Georga Floyd
Dual Witness Concept and the Murder Case of George Floyd

- govine“, br. 25/2009 – Amandman I.
- Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, „Službenik glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 3/2003, 32/2003 – ispr., 36/2003, 26/2004, 63/2004, 13/2005, 48/2005, 46/2006, 29/2007, 53/2007, 58/2008, 12/2009, 16/2009, 53/2009 – dr. zakon, 93/2009, 72/2013 & 65/2018.
- Zakon o krivičnom postupku Republike Srpske, „Službenik glasnik Republike Srpske“, br. 53/2012, 91/2017, 66/2018 & 15/2021.
- Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 35/2003, 56/2003 – ispr., 78/2004, 28/2005, 55/2006, 27/2007, 53/2007, 9/2009, 12/2010, 8/2013, 59/2014 & 74/2020.
- Zakon o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, „Službenik glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 34/2013 – prečišćen tekst, 27/2014, 3/2019 & 16/2020.
- Kartoyev and Others v. Russia*, nos. 9418/13, 9421/13 and 49007/13, ECtHR 2021.
- People v. Lee*, 96 N.Y.2d 157 (2001).
- People v. Middleton*, 54 N.Y.2d 42 (1981).
- State of Minnesota v. Derek Michael Chauvin*, 27-CR-20-12646.
- State of Minnesota v. J. Alexander Kueng*, 27-CR-20-12953.
- State of Minnesota v. Thomas Kiernan Lane*, 27-CR-20-12951.
- State of Minnesota v. Tuo Thao*, 27-CR-20-12949.
- State v. Henderson*, 397 N.J. Super. 398, 937 A.2d 988 (App. Div. 2008).
- United States v. Hall*, 165 F.3d 1095 (7th Cir. 1998).
- United States v. Kime*, 99 F.3d 870 (8th Cir. 1996).
- United States v. Lumpkin*, 192 F.3d 280 (2nd Cir. 1999).

Sudska praksa

- Constantinides v. Greece*, no. 76438/12, ECtHR 2016.
- Doorson v. the Netherlands*, no. 20524/92, ECtHR 1996.

Dual Witness Concept and the Murder Case of George Floyd

Filip Novaković

Filip Novaković, LL.B. in General Law, LL.M. in Criminal Law, student of doctoral studies in law at the Faculty of Law of the University of Zenica. In-house lawyer at Helsinki Citizens' Assembly Banja Luka, Corresponding Member of the Bosnian-Herzegovinian-American Academy of Arts and Sciences. E-mail: filipnovakovic.iur@gmail.com; ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9979-5824>

Abstract: This article examines the applicability and significance of the dual witness concept in the context of the George Floyd murder case. The tragic death of George Floyd on May 25, 2020 sparked global outrage and re-examination of police actions and responsibilities. At the heart of this case lies the interaction between law enforcement officers and citizens, highlighting the complexity of witness testimony and the inherent power dynamics in the criminal justice system. This study explores the concept of the dual witness – a theoretical framework that sets the simultaneous role of one person as a witness and participant in criminal incidents, but also as an expert who will give his professional findings and opinion on the disputed issues of the specific case. Furthermore, this article critically assesses the application of the dual witness concept in the trial for the murder of George Floyd, considering its implications for the prosecution, the defense and the public's search for justice. Ultimately, this research contributes to a nuanced understanding of the double witness concept within the criminal justice system, offering insight into its theoretical foundations, practical implications, and potential reforms aimed at fostering transparency, accountability, and equality in police practices.

Key words: witness testimony, expert witness testimony, George Floyd murder case, criminal procedure, police brutality.